

Tá°t Äfn cá»Şa ngÆ°á»•i ThÄji

Ä°ng gÄ°p cá»Şa Theo bájō YÄ°n BÄji
22/02/2017

Tđt n cá cça ng°Yi Thái
* Theo báo Yên Bái

Ng°Yi Thái th°Ýng sÑng ß các vùng ven sông, ven suÑi nên không những giũ và chà l°Ui, ánh cá trên sông suÑi mà ngày càng giũ và nuôi th£ c£ trên Ông ruỪng, ao hÓ. Vì v-y, cá là món n phÕ bi¿n trong bữa n hàng ngày cça ng°Yi Thái, nh†t là trong những ngày tđt Nguyên án, cá là món n chính không thÄ thi¿u °ãc.

Cé ¿n ngày 28, 29 tháng chíp âm lẾch dân làng lji Ō ra sông, ra suÑi b°t cá. T†t c£ những con cá hí b°t °ãc, không kÄ to, nhĩ Áu °ãc coi là ThŞn suÑi và °ãc mang vÁ làm cx cúng.

Ng°Yi ta chín con cá to nh†t Ä riêng. ó là con cá Şu mâm cx nên °ãc n°Ừng nguyên con. SÑ cá còn lji °ãc ch¿ bi¿n theo cách riêng cça vùng này nh°: cá Ó, cá s¥y, cá n°Ừng, cá s£, cá Ùn cjm, cá míc, cá gói vùi tro b¿p, ljp cá pa ljp & -c bi¿t món pa ljp là món n th-t Ùc áo th°Ýng làm Ä thđt äi khách quý mxì khi tđt ¿n xuân vÁ. Tề mÙt con cá, ng°Yi phả nĩ Thái khéo tay ch¿ bi¿n thành 3 món: món ljp vèa béo vèa cay, vèa có vẾ chua chất cça lá rềng, món chèo gio n°Ừng Ä ch¥m xôi nóng và bát canh chua cá Ä °a cay. Còn món cá míc lji °ãc ch¿ bi¿n theo cách khác. Ng°Yi ta líc thẾt cá b m nhĩ giÑng nh° míc thẾt. Míc cá này dùng làm nhân bánh bÙt gjo n¿p. BÙt n¿p °ãc chu©n bẾ kù nh° dùng làm bánh d°o. Míc cá °ãc gói bên trong bÙt n¿p nà. Sau ó ng°Yi ta x¿p tềng l°ät vào chỗ rÓi Ó 30 ¿n 40 phút. Có loji míc 3 cá, 5 cá, 7 cá, 9 cá. ó là sÑ l°ãng cá dùng làm míc nhân bánh, míc 3 cá là dùng 3 con cá làm nhân.

Cá n°Ừng là cá °ãc k°p que tre thành tềng k°p rÓi em n°Ừng trên than cọi tề g× rềng. Mxi k°p cá tề 3,5,7,9 con cá. Sau khi n°Ừng xong thì cá °ãc em Ó lji. Khâu cuÑi cùng là bày mâm cx cúng. Con cá n°Ừng Şu mâm °ãc bày ß giĩa, chung quanh là cá míc và cá n°Ừng. Hai loji này chia thành những cảm gŞn 3, 5, 7, 9 cça tềng loji. äy là những con sÑ nh°c nhß tềng loji quà cça ThŞn suÑi ban t-ng cô gái x°a kia.

Mâm cúng °ãc kính c©n dâng cúng gia tiên, ThŌ công, ThŞn suÑi& -c bi¿t, khi các thành viên trong gia ình vàÄ khách h°ßng lÙc bao giÝ hí cing chúc tặng nhau: Ñi, Mđt pí cáu kh£u pí mãi, sai pha tÑc piềng, sai chiềng tÑc piềng, sau chiềng tÑc lum, chôm h©y tay h°jm l©y h£o h n kh n khàng, pí m¥i d¿t không m«i l£y m£; pha m†t d¿t ch°jng m«i h£i pên n¡! . LÝi chúc trên có ngh)à là Ō! Hđt n m ci vào n m mÙi, đây trÝi rji xuÑng b±ng m-t ¥t, đây tđt rji xuÑng kh°p th¿ gian, chúc cho c£ gia ình m¡nh khĩ, may m°n, n m mÙi mß ra chân trÝi làm ra nhiÁu cça c£i, phát đt nhé! .